

NANSZÁKNÉ DR. CSERFALVI ILONA
Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola
Debrecen

Micheller Magdolna: Tehetség és társadalom

A békéscsabai Kőrösi Csoma Sándor Főiskola érdekes, figyelemreméltó tanulmánykötetet jelentett meg a 20. századi magyar társadalom történetéből, Micheller Magdolna előadásaiából és tanulmányaiból válogatva.

Micheller Magdolna 1963-ban érettségizett Dombóváron. Egyetemi tanulmányait 1968-ban fejezte be Szegeden, a József Attila Tudományegyetemen, itt kapott történelem-orosz nyelv és irodalom szakos középiskolai tanári diplomát. 1968 és 1992 között a fenti egyetemen dolgozott különböző tanári beosztásokban. 1973-ban szerzett bölcsészdoktori címet pszichológiából. 1981-ben nyerte el a neveléstudomány kandidátusa tudományos fokozatot. A rendszerváltást követően került Békéscsabára, a Kőrösi Csoma Sándor Főiskolára. Jelenleg a főiskolán kinevezett főiskolai tanár, tudományos referens. A Kőrösi Tanulmányok című főiskolai periodika szerkesztője.

A kötet tanulmányai minden esetben azt vizsgálják, hogy az oktatás, a nevelés milyen módon és mely eszközökkel tehető eredményesebbé, hatékonyabbá. Bármiről is ír a szerző, mindig azt állítja középpontba, a tehetséges gyermekből, ifjúságból s azok sajátos rétegeiből kik válnak értelmiségivé. Tudjuk, a diktatúrák tehetséggondozó programjai mindig politikafüggőek. Ugyanakkor e törekvések eredményei sem tanulságnélküliek. A kötet ily módon egyrészt általánosítható társadalomtörténeti példatár, másrészt pedig személyes számadás is.

A kronologikus rend Klebelsbergtől a rendszerváltásig csaknem tematikus rendet is garantált. A kötet szerzője az átlagosnál nagyobb teret szentel a népi mozgalmaknak, az egyetemi, főiskolai diákszerveződések történeti modelljeinek, melyről az előszóban is ír. A tanítójelöltek körében ismét aktuálisnak érzi a tudás rangját, a tanítás minden lehetséges értékorientálását. E megközelítési módszer közé sorolja ennek a kötetnek a közreadását is, melynek olvasótáborában elsősorban a tanítójelöltek népes rétegét szeretné viszontlátni.

Tehetség, társadalom és iskola, tanító, pedagógus és tehetséggondozás, tehetségmentés szorosán összekapcsolódó fogalmak. Évszázadok történelmi tapasztalatai ezt mutatják, de a 20. század nagy kihívásai is ezt jelzik. Társadalmunk szellemi elitjében tudatosult, hogy az oktatás, a nevelés, a tehetségek gondozása sorskérdéssé, a magyarság felemelkedésének alapkérdésévé vált.

Micheller Magdolna nemcsak sugallja, hanem több helyen ki is fejt: milyen emberek lehetnek a tanítók, azok a fiatal lányok és fiúk, akik ma a főiskolákon tanulnak, akiknek elődeit ki-kik másként értékelték, de szerepüket nagyon fontosnak tartotta. Társadalmi helyzetüket hol a világság, az értelem legmagasabb (Gárdonyi Géza) terjesztőjeként jellemezték, hol a legmélyebb szakadék alján való léttel, a legnagyobb magyarral (Ady Endre), a nemzet napszámásával hasonlították össze.

A kötet felhasználási lehetősége sokrétű. A tanulmányok jól használhatók a történeti tárgyak oktatásában, az ember és társadalom műveltségterületeinek különböző diszciplínáiban, de a főiskolák speciálkollégiumainak szakmai anyaga is lehet. A történelmi személyiségek című korreferátum pedig mintegy módszertani segédanyagként is szolgálhat.

Kiadó: Kőrösi Csoma Sándor Főiskola, Békéscsaba. Készült az Officina Nyomda műhelyében, 1996, 193 p.